

3. Іпотерапія – верхи до здоров'я. URL : <http://www.medycyna.sm.gov.ua/index.php/uk/955-ipora>

4. Москалюк К. «Кожен день – це новий шанс». У Львові коні допомагають пораненим військовим повернутися до життя. Репортаж Заборони. URL : <https://zaborona.com/u-lvovi-koni-dopomagayut-poranenym-vijskovym-povernutysya-do-zhyttya-reportazh-zaborony/>

Рись Оксана

*аспірантка Полтавського національного педагогічного
університету імені В. Г. Короленка
(м. Полтава)*

ЕСТЕТИЧНЕ ВИХОВАННЯ УЧНІВ ПРИ ВИВЧЕННІ РОЗДІЛУ «ТЕХНОЛОГІЯ ПОБУТОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ» НА УРОКАХ ТРУДОВОГО НАВЧАННЯ

В умовах входження України в Європейський освітній простір виникає необхідність пошуку ефективних шляхів розвитку творчої особистості, конкурентоспроможної в будь-якій галузі діяльності, здатної адекватно сприймати інноваційні процеси в суспільстві, генерувати власні ідеї та втілювати їх у життя.

Важливість дослідження даної проблеми зумовлена зростаючими потребами суспільства в культурних, освічених фахівцях і недостатнім рівнем їхнього художньо-естетичного розвитку. Тому набуває актуальності проблема естетичного виховання учнів у навчальному процесі, зокрема, і на уроках трудового навчання при вивченні розділу «Технологія побутової діяльності». Людина, яка володіє відповідними знаннями та вміннями, здатна активно й незалежно мислити, вміє творчо вирішувати трудові завдання, шукати нові варіанти вирішення різних виробничих ситуацій, зможе в подальшому працювати на тому рівні, який буде відповідати вимогам суспільства. Водночас аналіз науково-методичної літератури й практики викладання в загальноосвітніх навчальних закладах показує, що існуюча система підготовки учнівської молоді до творчого вирішення трудових завдань не відповідає сучасним вимогам суспільства.

На важливості переорієнтації та оновлення системи трудового навчання учнів загальноосвітніх навчальних закладів наголошено й у Державному стандарті освітньої галузі «Технологія», де підкреслено необхідність внесення істотних змін в організацію та методику занять, які були б спрямовані на формування в учнів, насамперед, знань, умінь і якостей, потрібних їм для входження в сучасне високотехнологічне, інформаційно насичене суспільство.

Семе з цими задання покликана впоратись Нова українська школа. Формування естетичних знань і вмінь у процесі технологічної освіти сприятиме розвитку творчих індивідуальних можливостей кожного учня, формуванню не тільки професійних знань і вмінь, а й здатності сприймати нову інформацію, проектувати свою діяльність і виконувати поставлені завдання, враховуючи естетичний та технічний аспекти в їх єдності.

Отже, результати аналізу педагогічної теорії та практики показують, що питання формування естетичного виховання учнів основної школи залишається ще мало дослідженим. Відмітимо, що провідним напрямом реалізації нового змісту трудового навчання на сучасному етапі є проектно-технологічна діяльність, у якій поряд із формуванням інших видів загальнонавчальних знань та умінь надається увага й питанням естетичного виховання. Цій проблемі присвячені наукові праці О. Коберника, Г. Кондратюка, В. Сидоренка, В. Симоненка, С. Яшука та інших. Вагомий внесок у розв'язання проблеми формування естетичної культури молоді зробили М. Верб, Л. Вишнякова, Н. Волошина, Д. Джола, І. Зязюн, М. Каган, А. Комаров, Н. Кушаєва, Д. Кучерюк, Г. Лабковська, О. Лармин, Б. Лихачов, С. Нікітчина, Н. Овсянніков, Г. Падалка, О. Семашко, У. Суна, В. Толстих, Г. Шевченко, А. Щербо та ін.

Метою статті є визначення особливостей естетичного виховання учнів при вивченні розділу «Технологія побутової діяльності» на уроках трудового навчання.

Під поняття «естетичне виховання» розуміють систему заходів, що скеровані на вироблення і вдосконалення в людині здатності сприймати, правильно розуміти й оцінювати, створювати прекрасне і піднесене у житті і мистецтві [2, с. 64].

В українському педагогічному словнику зазначено, що «естетичне виховання – складова частина виховного процесу, безпосередньо спрямована на формування й виховання естетичних почуттів, смаків, суджень, художніх здібностей особистості, на розвиток її здатності сприймати й перетворювати дійсність за законами краси в усіх сферах діяльності людини» [1, с. 119].

Потрібно відмітити, що змістова спрямованість естетичної сутності праці включає в себе три компоненти: естетику процесу праці, естетику продукту праці, естетику виробничих відносин. Слід звернути увагу і на такий компонент, як краса цілей та ідеалів праці, її спонукаючих мотивів. Естетичне відношення до праці формує відповідні гуманні моральні відношення людей.

Навчальною програмою з трудового навчання для 5–9 класів [3] передбачено у кожному класі опанування двох розділів, змістове наповнення яких дає можливості для естетичного виховання учнівської молоді.

Перший розділ «Основи проектування, матеріалознавства та технології обробки» передбачає діяльність учнів із виготовлення виробів. Важливою

умовою в процесі орієнтації та залучення до активної естетичної діяльності на уроках трудового навчання є наявність інтересу в учнів, який допомагає зосередити, активізувати всі пізнавальні здібності, знання. Як правило, діяльність на уроках трудового навчання пов'язана із виготовленням виробів. Щоб учні повністю включилися в процес виготовлення виробу, як своєрідного твору мистецтва, вчителів доречно розповісти про історію виникнення даного виробу, його форми, характеристику епохи його існування; дизайнерів, модельєрів, які працюють в певних напрямках, стилях; історію виникнення конструкційних матеріалів, видів оздоблення. При цьому необхідно орієнтувати учнів не лише на тому, щоб досконало відтворити виріб, який їм сподобався чи скопіювати його оздоблення та втілити у виробі, а головним чином – на створення нового за змістом, формою виробу, який відображав їх уявлення про красу.

Щодо розділу «Технологія побутової діяльності та самообслуговування», то широкі можливості для естетичного виховання учнів має ряд тем, пов'язаних із культурою зовнішності: теми «Моя зачіска» та «Мій одяг – мій імідж» (8 клас), тема «Технологія проектування власного стилю» (9 клас).

Найбільше зацікавлення в учнів викликає проблематика проектування власного стилю. Зокрема, в даній темі розглядаються такі питання, як: стилі в одязі; врахування особливостей фігури при виборі власного стилю; види одягу та його вибір (шкільний одяг, робочий, спортивний, святковий, для урочистих подій тощо); дрес-код; краватки, їх види, вибір краваток; способи зав'язування краваток. На уроках трудового навчання, при вивченні теми «Технологія проектування власного стилю», учні ознайомлюються зі складовими, що впливають на вибір власного стилю; навчаються вмінням враховувати особливості своєї фігури при виборі одягу; знайомляться з вимогами до одягу відповідно до типу закладу, який відвідується; добирають власний стиль в одязі; розробляють графічне зображення власного стилю.

Таким чином, навчальний предмет «Трудове навчання» засобами змісту дає можливість для реалізації завдання естетичного виховання школярів. Особливо ефективно реалізація зазначеного здійснюється у процесі опанування учнями інформації, що безпосередньо пов'язана із життям та їх зовнішнім виглядом, допомагає учням усвідомити естетику костюму при формуванні власного стилю.

Список використаних джерел :

1. Гончаренко С. У. Український педагогічний словник. Київ : Либідь, 1997. С. 119.
2. Петрушенко О. П. Словник з естетики О. П. Петрушенко. Львів : Магнолія-2006, 2009. С. 64.

3. Програма Трудового навчання для загальноосвітніх навчальних закладів, 5–9 класи. URL : <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/navchalni-programi-5-9-klas>

4. Савчук І., Гончарук Н. Педагогічні умови естетичного виховання учнів загальноосвітньої школи. *Молодь і ринок*. 2010. № 12. С. 82–85.

Сапухіна Тетяна

*магістрантка Полтавського національного педагогічного
університету імені В. Г. Короленка
(науковий керівник – доцентка Т. Батієвська)
(м. Полтава)*

ВИВЧЕННЯ РЕГІОНАЛЬНИХ ТРАДИЦІЙ ВИШИВКИ ЧОЛОВІЧОЇ СОРОЧКИ МАЙБУТНІМИ ВЧИТЕЛЯМИ ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА

На сьогодні існує багато шляхів підвищення ефективності професійної підготовки майбутніх вчителів образотворчого мистецтва. Опираючись на новітні підходи з досліджуваної проблеми й використовуючи системний підхід, нами було розроблено методичні пропозиції вивчення регіональних традицій вишивки чоловічої сорочки майбутніми вчителями образотворчого мистецтва.

Розробка методики вивчення регіональних традицій вишивки чоловічої сорочки майбутніми вчителями образотворчого мистецтва ґрунтувалося на методологічних засадах загальної педагогіки (А. Алексюк, С. Гончаренко, І. Зязюн, М. Каган, Г. Костюк, Н. Ничкало, О. Савченко, М. Ярмаченко та ін.), мистецької педагогіки (С. Коновець, В. Кузін, Л. Масол, М. Резніченко, М. Ростовцев, О. Рудницька, О. Шевнюк та ін.).

Методичні пропозиції вивчення регіональних традицій вишивки чоловічої сорочки майбутніми вчителями образотворчого мистецтва повинні базуватися на наступних принципах навчання та виховання: науковості, систематичності, наочності; природо-відповідності – врахування вікових та індивідуальних особливостей студентів закладів вищої освіти; гуманізму, в поєднанні з високою вимогливістю до студентів; навчання особистості в навчально-художній діяльності та спілкуванні; наступності, спадкоємності поколінь; зв'язку з національною культурою та традиціями [2; 3; 5; 6].

Розроблені нами методичні пропозиції відображають шляхи вивчення регіональних традицій вишивки чоловічої сорочки майбутніми вчителями образотворчого мистецтва.

Пропоновані методичні пропозиції сприяють систематизації інформації про умови, зміст, форми та методи вивчення регіональних традицій вишивки чоловічої сорочки майбутніми вчителями образотворчого мистецтва.